

SLACHTA MARGIT NEMZETI SZOCIÁPOLITIKAI INTÉZET
EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001
„A SZOCIÁLIS ÁGAZAT MÓDSZERTANI ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREINEK
MEGÚJÍTÁSA” C. KIEMELT PROJEKT

**A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi
intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet meghatározott
feltételrendszerének felülvizsgálata a szektor valós szerkezetéhez,
működési jellemzőihez igazodó döntés-előkészítő tanulmány**

(lezárva: 2021. szeptember 30.)

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Székhely: 11142 Budapest, Ungvár utca 64-66.
Telephely: 1135 Budapest, Szegedi út 54. I.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Gyermekjóléti alapellátás	3
Gyermekvédelmi szakellátás	22
A döntés-előkészítő tanulmány célmeghatározása	35

Gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) felülvizsgálata során az alábbi személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások kerültek fókuszba:

- a gyermekjóléti szolgáltatás (család- és gyermekjóléti szolgáltatás, család- és gyermekjóléti központ)
- a gyermekek átmeneti gondozása (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)

A felülvizsgálati munkacsoporthoz az alábbi szakértői szervezeteket és személyeket kértük fel:

- Roszík Ágnes elnök - Átmeneti Gondozást Ellátók Országos Érdekvédelmi Szövetsége
- Tóth Attila módszertani hálózat megyei szakember - Biatorbágyi Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gúr Péter Attila igazgató, hálózati szakértő - MESZEGYI - Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény
- Orosz Tímea igazgató, módszertani hálózat megyei munkatárs, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Ezt követően **2021. május 30-i határidővel** megkértük a tagokat, hogy a miniszteri rendelet személyi, tárgyi és egyéb szakmai feltételeire vonatkozó módosítási javaslataikat egy összegző dokumentumban foglalják össze és küldjék meg részünkre. Egy-egy javaslat megfogalmazásakor figyelemmel kellett lenni arra is, hogy az NM

rendelet módosítása esetleg törvény vagy más jogszabályok módosítását is maga után vonja-e.

2021 júniusában a munkacsoportban részt vevő szakértők által megküldött javaslatok áttekintésére és összefoglalására került sor, és a valamennyi javaslatot tartalmazó dokumentum áttekintés céljából megküldésre került a munkacsoport tagoknak azzal, hogy személyes egyeztetés keretében sor fog kerülni a javaslatok megvitatására.

A beérkezett javaslatok kiterjedtek az NM rendelet létszám (pl. szociális asszisztens) és képesítési feltételeire (pl. vezető/magasabb vezető, óvodai és iskolai szociális segítő esetében), a szakmai és a tárgyi feltételekre (pl. személyes biztonságot szolgáló eszközök felsorolása), a dokumentációs kötelezettségekre (pl. megállapodás és tájékoztatásról szóló nyilatkozat, kapcsolattartási ügyelet dokumentációi), de tartalmaztak technikai jellegű pontosításokat (pl. gyámhivatal, gyámhatóság fogalma), valamint a jogalkalmazást, a rugalmasabb szolgáltatásnyújtást segítő javaslatokat (pl. családsegítő munkakör, Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal történő kapcsolattartás, gyermek önállóan történő meghallgatásának lehetősége) is. Több tag is tett arra vonatkozóan javaslatot, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szabályozása szétszabdalt, illetve átláthatóbb lenne, ha minden szempontból egy helyen kerülne sor a jogi szabályozásra és, ha az NM rendelet és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet egységesítésére kerülne sor.

A megküldött módosítási javaslatok közös áttekintésére a munkacsoport részvételével egy személyes egyeztetést keretében került sor **2021. szeptember 8-án**, melyen a tagok ismertették a javaslataikat, továbbá azokat a munkacsoport többi tagja is véleményezhették.

A **részletes javaslatokat** az alábbi táblázat tartalmazza.

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet felülvizsgálata személyi, tárgyi és egyéb szakmai feltételeire vonatkozóan							
1	1. §	(6) bek.	<p><i>NM rend 1. § (6): "E rendelet alkalmazásában gyámhivatal: a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala. "</i></p> <p>A Gyvt. 5. § k) pontban lévő gyámhatóság meghatározás egy része így szól: ...a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala...k) gyámhatóság: a fővárosi és megyei kormányhivatal, a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala, a települési önkormányzat jegyzője, valamint a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző,</p>	A szakembereket és a szülőket is megzavarja a többféle meghatározás. Javasolom a törvényben és a rendeletben lévő fogalom meghatározást pl. hivatal és hatóság át gondolni és egyszerűsíteni.	A Gyvt. 5. § k) pontban lévő fogalom, gyámhatóság meghatározás		Tóth Attila
2	2. §	(5) bek.	....A gyermek szülője (törvényes képviselője), illetve a fiatal felnőtt írásban nyilatkozik a tájékoztatás megtörténtéről, ha az ellátás igénybevételéről nem kötöttek megállapodást, vagy hatósági intézkedés esetén. Ha az ellátásról	A rendelet törvényhez igazítása indokolja a változtatást. Hatósági intézkedés esetén nehezen kivitelezhető a szülő nyilatkozatának kikérése. Gyermekjóléti szolgálatokban sokszor egyszeriként szerepel az ügyfél, egyszerűsített adattartalom felvétele kerül rögzítésre, ekkor a külön tájékoztatásról szóló	Tájékoztatási kötelezettség Gyvt.. 33. § (1) A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. (3) Az ellátásra	Gyvt. 32. § (7) Az (5) bekezdés szerinti megállapodás tartalmazza g) az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt nyilatkozatát a 33. § (2) bekezdésében meghatározott	Tóth Attila

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			<p>megállapodást kötöttek, akkor a tájékoztatás és annak megtörténtéről szóló nyilatkozat a megállapodás része.</p> <p>"(5) A személyes gondoskodást nyújtó személy, illetve intézmény az önkéntesen vagy hatósági intézkedés alapján igénybe vett ellátás megkezdésekor gondoskodik a gyermeknek és szülőjének (törvényes képviselőjének), illetve a fiatal felnőttnek a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében és 34. §-ában foglaltakról való tájékoztatásáról. A gyermek szülője (törvényes képviselője), illetve a fiatal felnőtt írásban nyilatkozik a tájékoztatás megtörténtéről."</p>	<p>dokumentum indokolt. Ugyanígy érvényes a központokban a speciális szolgáltatásoknál. Egnél több találkozást kívánó, szociális segítő munka esetében a megállapodás mint egyetlen dokumentum egységesen tartalmazhatná a tájékoztatást, és annak megtörténtéről szóló nyilatkozatot is.</p>	<p>jogosult gyermek törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt köteles a) a (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni, ha az ellátás igénybevételéről nem kötöttek megállapodást,</p>	<p>tájékoztatás megtörténtéről.</p>	
3	3. §	(5c) bek. ba)-bc)	<p>"ba) családsegítő; bb) tanácsadó; bc) családgondozó, "munkakörök áthelyezése a fejlesztő szakember</p>	<p>A család és gyermekjóléti szolgáltatás mind három megnevezett munkakörnek a segítő tevékenység az alapfeladata, nem tartozik</p>		<p>Az orvos és a jogász munkaköröket is javasolom áthelyezni a c) pont alá</p>	Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			<i>szakmacsoportba tartozó munkakörök közül (b pont) a segítő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök közé (c pont)</i>	tevékenységük a fejlesztő tevékenységek körébe. A tanácsadó munkakörben foglalkoztatottak is a segítő folyamatban biztosítanak szolgáltatást elsősorban.			
4	7. §	c)	<i>"a személyes biztonságát szolgáló eszközöket lehetőséghez mérten, különösen külterületi munka esetében,"</i>	Indokolt lenne megjeleníteni, hogy szükséges esetben, illetve konkrétan felsorolni mire is gondol a jogalkotó pl. kutyariasztó? Paprika spray? stb.			Gúr Péter
5	9. §	(1) bek. l)	<i>"a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal." - folyamatos szó helyett rendszeresen szó használata</i>	A család és gyermekjóléti szolgálat szükség esetén, a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése során tart kapcsolatot az OKIT-tal, így a folyamatos kapcsolattartás túlzó elvárás és nem életszerű			Gúr Péter
6	10. §	(1) bek. h)	<i>"a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal." -</i>	A család és gyermekjóléti központ szükség esetén, a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése során tart kapcsolatot az OKIT-tal, így a folyamatos kapcsolattartás túlzó elvárás és nem életszerű			Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			<i>folyamatos szó helyett rendszeresen szó használata</i>				
7	14. §	(1) bek. a)	<i>"a segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében," kiegészítés - aa) meghallgatja a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - a gyermeket, a probléma definiálása és a beavatkozás irányának meghatározása céljából</i>	A család és gyermekjóléti szolgáltatások nyújtása során sok esetben szükség lenne a gyermek önállóan történő meghallgatására, mivel a veszélyeztetés, esetleges bántalmazás esetenként a szülő/törvényes képviselő részéről valósul meg. A jogszabály semmiféle felhatalmazást nem ad a gyermekek meghallgatására, esetleg a tájékoztatására, így a beavatkozás késhet, illetve látenszen marad, mert a kiskorú a veszélyeztető/bántalmazó szülő/törvényes képviselő jelenlétében nem nyilatkozik meg.		Gyer. 11. § (6) A gyámhatóság a gyermeket törvényes képviselője, illetve egyéb érdekelt jelenléte nélkül is meghallgathatja, ha az a gyermek érdekében áll.	Gúr Péter
8	21. §	c)	<i>"a családsegítő munkatárs szakmai felkészülését alkalmazásának első évében kétheti</i>	A tapasztalat azt mutatja, hogy a központ eseménymenedzsere nem feltétlen adekvát segítség a kezdő, képzetlen családsegítő számára.			Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			<i>rendszerességgel szükség esetén támogatja, ha az egyedül látja el a szolgálat feladatait, és a képzési előírások teljesítése alól felmentést kapott."</i>	Nagyobb segítséget jelentene akár a központ család-, és gyermekjóléti szolgálatának lehetséges bevonhatósága, családsegítő kolléga bevonásának lehetősége szükséges esetben, mint opció.			
9	22. §	(5) bek.	<i>"A család- és gyermekjóléti központ a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a gyermekotthonnal kötött külön megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja." A család-és gyermekjóléti központ elsődlegesen a szakellátással nem érintett családok esetében biztosítja a kapcsolattartási ügyeletet, de a nevelőszülői hálózat működtetőjével, a</i>	A család-és gyermekjóléti központok által biztosítandó kapcsolattartási ügyelet nem egyértelműen jelzi a szolgáltatást igénybe vevők körét. A központok a szolgáltatást a szakellátásban lévő gyermekek számára is biztosítják külön együtműködési megállapodás nélkül is, mert nem világos számukra, hogy az elsősorban nem az ő feladatuk, hanem a szakszolgálaté.			Orosz Tímea

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			<i>gyermekotthonnal kötött megállapodás alapján a szolgáltatást a nevelőszülőnél, a gyermekotthonban elhelyezett gyermek a kapcsolattartásra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között is biztosíthatja.</i>				

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
10	22. §	(7) bek.	<i>"A kapcsolattartási ügyelet biztosításának feltétele a szolgáltatás házirendjének elfogadása, s az érintett felek közötti megállapodás megkötése. Ezek hiányában a kapcsolattartási ügyelet intézményi keretek között nem biztosítható. A kapcsolattartási ügyelet eseményeit a kapcsolattartási ügyeleti naplóban szükséges rögzíteni."</i>	A család-és gyermekjóléti központok szakmai munkáját a jogszabályi előírások mellett protokollok, módszertani útmutatók szabályozzák. A speciális szolgáltatások közül kizárólag az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység tekintetében áll rendelkezésre útmutató, a többi esetben nem. Ennek alapján a kapcsolattartási ügyelet tekintetében nem egyértelműek a szabályok, a dokumentáció. A SZÁP-on lévő kapcsolattartási ügyeleti napló elsődlegesen a szakellátásban lévő gyermekek kapcsolattartási ügyeletére vonatkozik, a központok számára nincs kapaszkodó a szakmai dokumentálásra. Sok központ esetében hiányzik a speciális szolgáltatásra vonatkozó külön házirend, megállapodás, az általános központi házirendet használják, mely nem tér ki részletesen a speciális szolgáltatásra, márpedig egyre több a problémás kapcsolattartás, mely során nincs a központok			Orosz Tímea

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
				kezésében eszköz. Saját tapasztalat alapján van olyan szülő, aki nem hajlandó külön házirendet elfogadni és megállapodást aláírni, mert nincs ez a fajta kötelezettség jogszabályban előírva. Többnyire a bírósági, gyámhivatali döntésre hivatkoznak, mely szerint köteles az intézmény biztosítani a szolgáltatást. A jogok hangoztatás ellen a központ esetében nagyon jó eszköz az egyénre, helyzetre szabott megállapodás, ám ennek aláírása nem mindig valósul meg, mivel nincs jogi szabályozás erre. Kérdés ez esetben, hogy egy esetleges bírósági eljárás során a házirend, megállapodás hiánya okán nem biztosított kapcsolattartási ügyelet esetben védhető-e az intézmény álláspontja?			

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
11	23. §	c)	<p>23. § Az utcai - helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi - szociális munka feladata</p> <p>c) a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a ~~járás területére~~ ~~vonatkozóan~~ területén élő célcsoport számára, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.</p>	<p>A szolgáltatás biztosítja a járás területén a jelenlegi szabályozás alapján nem biztosított. Meg kellene határozni az utcai-, és lakótelepi szociális munkát biztosító szakemberek szakmai létszámát a járás méretéhez, a települések számához viszonyítva. Sajnos még a nagyobb járásokban sem lehet olyan létszámot biztosítani amely hatékony felderítő és megelőző munkát tudna a járás területén végezni. Jó esetben a központ székhelyén folyik ez a tevékenység, de a tárgyi feltételek hiánya ebben az esetben is mindennapos.</p>		<p>Jelenleg a gyermeklétszámhoz van igazítva a szakmai létszámnorma: 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve óvodai és iskolai szociális segítő 1 fő finanszírozási kérdés</p>	Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
12	33. §	(3) bek.	"A nevelésbe vételt követően és <i>annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi</i> , és tájékozik beilleszkedéséről," - <i>kiemelt szövegrész módosítása -és a felülvizsgálat előtt „indokolt esetben” az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi</i>	A nevelésbe vételek felülvizsgálata rendszerint félévente történik, így egy nagyobb központ esetén szinte 3-4 naponta érintett a központ egy felülvizsgálatban. A gyermekek jelentős része a járáson kívül kerül elhelyezésre, többen más megyében. A minden felülvizsgálat előtti látogatás jelen finanszírozás és szakmai paraméterek mellett megvalósíthatatlan. Természetesen azokban az esetekben, ahol a segítség szakasza olyan fázisban van, hogy hazagondozás aktuális, vagy a helyzet megkívánja a gondozási helyen történő személyes megjelenést, abban az esetben megoldják az utazást és a szakember jelenlétét.			Gúr Péter
13	1. számú melléklet	I. 1. a. pont	10000 fő járási lakosságszámra vetítve szociális asszisztens (ajánlott létszám) 1 fő, de minimum 1 fő	Sajnos általános tapasztalat, hogy sok szolgálatnál, zömében a kisebb szolgálatoknál nincs egyáltalán asszisztens. Szükséges a feladatellátás biztosításához a jogszabályi garancia		finanszírozási kérdés	Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
14	1. számú melléklet	I. 1. b. pont	A Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai létszám irányszámai esetében megtévesztő a családsegítő munkakör megjelenítése a család és gyermekjóléti központ alá bontva - szerkezetileg más tagolásban lenne szükséges a szakmai létszám irányszámokat megjeleníteni a járásközpont települések tekintetében.	G.P.A.: Több kormányhivatali ellenőrzésen jelentkezett értelmezési hibaként az ellenőrző szerv részéről a jogszabály mellékletével kapcsolatban. A kormányhivatali ellenőr a család és gyermekjóléti központ szakmai egységében megköveteli a családsegítő munkatárs alkalmazását. Több esetben működési engedély felfüggesztésének terhét kilátásba helyezve. O.T.: Több intézmény keresett meg azzal a kérdéssel, hogy a központok szakmai létszáma hogyan alakul, mivel családsegítő is szerepel benne, és ha esetleg nem látnak el szolgálati feladatokat (pl. egyéb önkormányzati intézményben, vagy önálló szolgáltatóként), akkor is kell-e családsegítő munkakört biztosítani, vagy a járászékhely esetében mindenképpen a központnak kell-e ezt a feladatot ellátni? A szolgálat feladatait továbbra is sok önkormányzat önálló szolgáltatóval, vagy egyéb			Orosz Tímea

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
				<p>szociális intézmény keretein belül biztosítja. A költségvetési törvény külön finanszírozza a szolgálat és központ szakmai létszámát, ez esetben a járásszékhely családsegítője melyik létszámba tartozik finanszírozás szempontjából (szolgálat vagy központ)?</p> <p>Amennyiben az intézmény mindkét feladatot ellátja pl. kistérségi társulásban, a társuláshoz tartozó önkormányzatok esetében valamennyi településen, s a szolgálatnak külön szakmai egység vezetője van, a járásszékhely családsegítője a központ vezetőjéhez, vagy a szolgálat szakmai egység vezetőjéhez tartozik-e szervezeti struktúrában?</p>			
15	1. számú melléklet	I.1. b. pont	10000 fő járási lakosságszámra vetítve szociális asszisztens (ajánlott létszám) 1 fő, de minimum 1 fő	A központok egy része nem alkalmaz asszisztent, munkájuk fontos támogató kiegészítő tevékenység, fontos a jogszabályi garانتálás		finanszírozási kérdés	Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
16	2. számú melléklet	II. I. 1/a pont	Az óvodai és iskolai szociális segítő esetében az elfogadható képesítések bővítése javasolt megegyezően az esetmenedzser munkakör esetében meghatározott képesítésekkel , továbbá a szolgáltatás vonatkozásában a gyermek és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező:.... vagy ifjúságvédelmi szakosodást igazoló betétlappal rendelkező....	Az óvodai és iskolai szociális segítő munkakör esetén a meghatározott felsőfokú végzettségek köre szűkebb, mint a gyermekjóléti alapellátás egyéb munkaköreiben. Átgondolást igényelne, hogy a hasonló szakmai tartalmú feladatellátásban a beengedhető végzettségek köre is azonos legyen. Ez azért lenne fontos, mert a felsőfokú végzettséggel rendelkezők, további végzettség megszerzése irányában kevésbé nyitottak és így egyre több szakmai munkakörben jelennek meg a középfokú végzettségű munkatársak, akik felmentéssel vállalják a végzettség megszerzését öt éven belül. Sajnos így a szakmai munka színvonala egyre több térségben kerül veszélybe. A végzettségek tekintetében jellemzően nagyon alacsony a gyermek és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkezők száma, képzés is alig érhető el az országban. Segítség lenne		Pontos végzettség megjelölése szükséges, hogy mivel szeretnék bővíteni	Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
				valamilyen humán diploma megszerzése során szerzett ifjúságvédelmi betétlap figyelembe vehetősége, esetleges elfogadása.			
17			A szolgáltatási elemek meghatározása a családsegítésben, illetve a gyermekjóléti szolgáltatásban is szükségesek az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2. §-ához hasonlóan.	A szolgáltatástípus szabályozása átkerült a 15/1998. NM rendeletbe, ahol nem szerepel hasonló fogalomértelmezés. A fogalom meghatározások a család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében is relevánsak, célszerű lenne a 15/1998. NM rendeletben is megjelölni azokat.		A 15/1998. NM rendelet 6. §-a ugyan leírja, hogy az 1/2000. SZCSM rendelet előírásait is alkalmazni kell, azonban a jogalkalmazók tevékenységét megnehezíti a jogszabályi széttöredezetttség.	Gúr Péter
18			A család- és gyermekjóléti szolgáltatás szabályozása szétszabdalt. Átláthatóbb lenne, ha minden szempontból egy helyen	A 15/1998. NM rendelet 6. §-a ugyan leírja, hogy az 1/2000. SZCSM rendelet előírásait is alkalmazni kell, azonban a jogalkalmazók tevékenységét megnehezíti a jogszabályi			Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
			kerülne sor a jogi szabályozásra.	széttöredezettség. Egységes szerkezet lenne szükséges a jogi szabályozásban a két rendelet vonatkozásában, a működési és tárgyi feltételek leírása tekintetében.			
19			Egységes szerkezetben – jogszabályi helyen - a szolgáltatások, pl. a szociális diagnózis készítő eszményrendszer feladatainak megjelenítése, valamint a munkakör megosztásának lehetősége.	A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nagyobb lakosságszámú járásokban sem kihasználta teljes munkaidőben a munkakör, a szakképzett munkaerőhiány pedig megnehezíti a szakmai létszám feltöltését.			Gúr Péter

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
20		I.rész I. Alapellátások.1., 4. és 5. pontok.	A vezető beosztásban alkalmazható végzettségek körét javaslom racionalizálni, esetleg szűkíteni.	A vezetők végzettsége és gondolkodásmódja/hozzáállása nagyban meghatározza a szakma szolgáltatásainak minőségét. A központi irányítás jogi és szakmai szándékainak megértése és megvalósítása is hatásosabb, ha kevésbé szőtt a fogadó és végrehajtó irányító szakmeber gárda végzettsége. A <i>szociális menedzser</i> szerepel a felsorolásban, majd később ismétlődik más végzettségekhez kapcsoltan. <i>felsőfokú szociális szakképzettség*, okleveles pszichológus, pszichopedagógus, mentálhigiénés szakképzettség**, okleveles szociálpolitikus- közgazdász, szociális menedzser, viselkedéselemző család- és gyermekvédelem szakos pedagógus, család- és gyermekvédő pedagógus, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó, igazgatásszervező szociális szakigazgatás-szervező</i>		megfontolásra javaslom pl.: gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: ..., igazgatásszervező szociális szakigazgatásszervező szakirányú szakképzettséggel.	Tóth Attila

Ssz.	Paragrafus/ melléklet megjelölése	Azon belüli pont/rész megjelölése (amennyiben releváns)	Módosítás tárgya/céla/iránya (módosítási javaslatonként külön sorba, akár egy paragrafuson/mellékleten belül is!)	Indoklás	Érintett egyéb jogszabály(ok) megjelölése	Megjegyzés/kiegészítés (amennyiben szükséges)	Javaslatot tette
				<p>szakirányú szakképzettséggel, szociális igazgatásszervező oklevéllel rendelkező: nevelőtanár, pedagógus szakképzettség***, pedagógiai előadó, gyógypedagógus, védőnő, teológus, jogász, igazgatásszervező, közigazgatás- szervező és szervezettefejlesztő szakember, <u>szociális menedzser oklevéllel rendelkező: pedagógus, védőnő, okleveles pasztorális tanácsadó, szociológus komplex szociális szolgáltatások</u></p>			

Gyermekvédelmi szakellátás

I. AZ NMR. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK FEJEZETÉBE TARTOZÓ SZABÁLYOK MÓDOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ SZAKMAI JAVASLATOK:

1.) Az NMr. 2. § (3) bekezdés b) pontjának módosítása:

(3) *A szolgáltatók a gyermekjogi képviselő részére biztosítják*

b) a helyszínen való tájékozódás és a Gyermkeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben elérhető dokumentumok kivételével az ellátás helyén megtalálható az iratokba való betekintés lehetőségét;

Indokolás: A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 135. § (3)-(3a) bekezdései alapján a gyermek sorsának rendezése céljából adminisztrációs feladataikat, valamint a tevékenységüket megalapozó dokumentumokat a Gyermkeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (a továbbiakban: GYVR) végzik, mely rendszer a gyermekjogi képviselők számára is hozzáférhető, így az ott megtalálható dokumentumok rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabály aktualizálása indokolt.

2.) Az NMr. 3/B. § (3) bekezdés módosítása:

(3) *A család- és gyermekjóléti szolgálat és központ, a bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet, az alternatív napközbeni ellátás, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona, a gyermekotthon és az utógondozó otthon, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat* esetében a szolgáltatótevékenység folytatására, illetve az intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanoknak (ingatlanrésznek) alkalmasnak kell lennie a gyermekek, illetve a fiatal felnőttek ellátására.

Indokolás: A Gyvt. 98. § (1a) bekezdés alapján a szolgáltatói nyilvántartás nem tartalmazza a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást nyújtó intézmények adatait, így ezzel kapcsolatban nem történik engedélyezési eljárás sem. Továbbá 2021.07.01.

napjával létrejött az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat, mely kizárólag állami fenntartásban működhet, így az Áht. alapján a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter jogosult a szolgáltató tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladatokat ellátni.

3.) Az NMr. 4. § (2) bekezdés módosítása b) pont hatályon kívül helyezése:

(2) Az Intézet - a működést engedélyező szerv kirendelése alapján - a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló kormányrendeletben foglaltak szerint szakértőként ~~a~~ - a gyermekek napközbeni ellátása kivételével - véleményezi a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók szakmai programját, és részt vesz azok hatósági ellenőrzésében.

~~b) ellátja a kijelölt egyházi módszertani intézmény feletti szakmai ellenőrzést.~~ vagy

~~b) ellátja a kijelölt egyházi módszertani intézmény kijelöléssel nem rendelkező szakmai egységei feletti szakmai ellenőrzést.~~

Indokolás: A kijelölt egyházi módszertani intézmények tevékenységét a kijelölést követően az ágazati irányításért felelős miniszter felügyeli, melynek keretében évente beszámoltatja a szakmai munka megvalósulásának ellenőrzése céljából. Az integrált intézmény keretében működő szakmai egységek, melyek nem rendelkeznek kijelöléssel, az általános ellenőrzés alá esnek, esetleg ezen szakmai egységek vonatkozásában van az Intézet ellenőrzési feladatának relevanciája.

4.) Az NMr. 4. § (5) és (7) bekezdésének módosítása:

(5) Az egyházi fenntartó által fenntartott tanoda, nevelőszülői hálózat, gyermekotthon módszertani intézménnyé történő kijelölése iránti kérelemhez csatolni kell a módszertani feladatok tervezett ellátását bemutató, öt évre szóló szakmai programot és az annak megvalósításához szükséges, a kijelölést követő első év feladataira vonatkozó munkatervet és költségvetést. Az egyházi fenntartó a dokumentumokat szakmai véleményezésre megküldi az Intézetnek. Az Intézet, tanoda esetén a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság tizenöt napon belül véleményezi a dokumentumokat és azokat, valamint véleményét és az egyházi

fenntartó kérelmét megküldi a miniszternek, tanoda esetén a társadalmi felzárkózásért felelős miniszternek.

(7) A kijelölt egyházi módszertani intézmény a módszertani feladatait a miniszter, tanoda esetén a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által a tárgyévre jóváhagyott munkaterv ~~és költségvetési terv~~ alapján végzi. Az első évre vonatkozó munkatervet ~~és költségvetési tervet~~ a szakmai programmal együtt a miniszter, tanoda esetén a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter a kijelöléssel egyidejűleg hagyja jóvá. Az első évet követően a további éves munkatervet ~~és költségvetési tervet~~ a kijelölt egyházi módszertani intézmény a szakmai program alapján tervezi meg és azokat a tárgyév január 15-éig küldi meg a miniszternek, tanoda esetén a társadalmi felzárkózásért felelős miniszternek jóváhagyásra.

Indokolás: A kijelölt egyházi módszertani intézmények a Gyvt. 98. § (12) bekezdés alapján feladataik ellátása céljából egyedi támogatásra jogosultak. Az Áht. és végrehajtási szabályai alapján az egyedi támogatási kérelemhez a kijelölt egyházi módszertani intézménynek, mint Kedvezményezettnek a támogatási kérelemhez minden esetben be kell nyújtania a szakmai programot és a költségvetési tervet, így indokolatlan az eljárásokat duplikálni, hiszen az egyedi támogatás felhasználásáról minden esetben szakmai és pénzügyi beszámolót is be kell nyújtania a kijelölt egyházi módszertani intézménynek. Továbbá sok esetben az egyedi támogatásra rendelkezésre álló források nem teszik lehetővé a teljes szakmai program, hanem annak egyes elemeinek megvalósítását, így sok esetben a kijelölt egyházi módszertani intézményeknek olyan összegekről is számot kell adni a kijelölő miniszter felé, melyet saját forrásaiból finanszíroz.

5.) Az NMr. 4. § (8) bekezdés hatályon kívül helyezése:

~~(8) A kijelölt egyházi módszertani intézmény módszertani feladatainak ellátásáról a tárgyév vonatkozóan szakmai és pénzügyi beszámolót készít, amelyet a tárgyévet követő év február 15-éig jóváhagyásra megküld a miniszternek, tanoda esetén a társadalmi felzárkózásért felelős miniszternek.~~

Indokolás: Lásd a 4. ponthoz fűzött indoklást.

II. AZ NMR. GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSOK FEJEZETÉBE TARTOZÓ SZABÁLYOK MÓDOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ SZAKMAI JAVASLATOK:

II/a. Otthont nyújtó ellátásra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 76. § (1) bekezdés módosítása:

*76. § (1) A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést kell biztosítani, a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően. A napi ötszöri étkezésre fordított költség összege naponta nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének ~~2,4~~ **7** %-ánál.*

Indokolás: Több, mint 10 éve nem változott a gyermekek napi ötszöri étkezésére vonatkozóan felhasználható összeg, ugyanakkor az élelmiszerárak folyamatosan emelkednek, illetve egyre több gyermek számára kell diétás – pl. glutén vagy laktóz mentes – étrendet biztosítani, melynek összeállítása szintén igen költséges a szolgáltatók részéről.

2.) Az NMr. 77. § (1) bekezdés módosítása:

*77. § (1) A teljes körű ellátás részeként nyújtott ruházat gyermekenként legalább 6 váltás fehérneműt, valamint 3 váltás hálóruhát, továbbá az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás hétköznapi (otthoni és utcai) felsőruhát és cipőt, valamint alkalmi és sportruházatot tartalmaz. A ruházattal kapcsolatos költségek **éves havi** összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **250**%-ánál.*

Indokolás: Több, mint 10 éve nem emelkedtek a gyermekek ruházkodására felhasználható összeg, ugyanakkor jellemzően az otthont nyújtó ellátást igénybevevő gyermekek sokkal gyorsabban elhasználják a ruhaneműiket, illetve a ruházati cikkek árai is jelentősen emelkedtek.

3.) Az NMr. 81. §-ának módosítása:

81. § (1) *A különleges vagy speciális ellátást igénylő, valamint a kettős szükségletű gondozott gyermek számára a fejlődéséhez, fejlesztéséhez, gyógyulásához, rehabilitációjához és terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a fenntartó gondoskodik.*

(2) *Az (1) bekezdés szerinti ellátást az otthont nyújtó ellátásban ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek számára is biztosítani szükséges.*

Indokolás: Az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermekek nem jogosultak a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 50. §-a szerinti alanyi közgyógyellátásra, így sok esetben az ideiglenes hatályú elhelyezés során felmerülő gyógykezelés költségeit a szolgáltatóknak kell megtéríteni. Ez különösen igaz a repatriálásra várakozó gyermekek esetében, amikor az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama hosszabb lehet. Összességében már az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt is szükség lehet a gyermek gyógykezelésére, terápiájára, melynek biztosítását a jelenlegi szabályozás nem rendezi.

4.) Az NMr. 82. § (1) bekezdésének módosítása:

82. § (1) *A 3 éven felüli gondozott gyermeket személyes szükségleteinek kielégítésére - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - havonta zsebpénzzel kell ellátni. A zsebpénz havi összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének*

- a) ~~5~~ 8%-ánál a 3-10 éves,
- b) ~~13~~ 16%-ánál a 10-14 éves,
- c) ~~18~~ 21%-ánál a 14 év feletti gyermek esetében.

Indokolás: A gyermekeket megillető havi zsebpénz összege sem változott az elmúlt 15 évben, így sokkal hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint a saját családjukban nevelkedő kortársaik. Ha a zsebpénz összege nem emelkedik jelentős mértékben, éppen az alapvető célját veszíti el, hiszen ezzel a gyermek saját maga gazdálkodik.

5.) Az NMr. 84. § (2) bekezdés c) pontjának módosítása:

(2) *Az egyéni gondozási-nevelési tervet*

*c) más bentlakásos intézményben gondozott gyermek esetén a gyermek gondozója véleményének figyelembevételével a **terápiás munkatárs a gyermekvédelmi gyám együttműködésével***

készíti el.

Indokolás: A GYVR bevezetése óta az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét az intézmény meghatározott munkakörben foglalkoztatott munkatársa jogosult elkészíteni, mely a gyermeket gondozó személy és a gyermekvédelmi gyám szoros együttműködésével valósulhat meg.

6.) Az NMr. 86. § módosítása, az alábbi új (7) bekezdéssel kiegészítve:

(7) Az ellátást nyújtó az (1)-(6) bekezdés szerinti tevékenységet rögzíti a GYVR-ben.

Indokolás: A GYVR továbbfejlesztésével kialakításra került a GH-3 Helyzetértékelés adatlapon a gyermek engedély nélküli eltávozásával kapcsolatos nyilvántartási felület, így indokolt a gondozási hely által megtett intézkedéseket haladéktalanul rögzíteni, hiszen így valamennyi a gyermek sorsának rendezésére illetékességgel rendelkező személy és szervezet azonnal értesül a gyermek engedély nélküli eltávozásának tényéről, a gondozási helyre történő visszatérésről is.

7.) Az NMr. 86. § (4) bekezdés módosítása:

*(4) Ha az engedély nélkül eltávozott gyermeket az ellátást nyújtó megtalálta **haladéktalanul értesíti a gyermekvédelmi gyámot a Gyvt. 86. § (1) bekezdés g) pontja szerinti visszaszállítás lebonyolítása érdekében, vagy ha a gyermek önként visszatért, erről az ellátást nyújtó az illetékes rendőri szervet, illetve a szülőt, más***

törvényes képviselőt, a gyermekvédelmi gyámot haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül értesíti.

Indokolás: Évek óta problémát jelent a gyermekvédelmi gyámok és a gondozási helyek együttműködésében, hogy az engedély nélkül eltávozott gyermeket, ha nem a rendőrség lelte fel, kinek kell visszaszállítania a gondozási helyre. Mivel a Gyvt. 86. § (1) bekezdés g) pontja ezt a kötelezettséget a gyermekvédelmi gyámhoz telepíti a jogszabályi helyre történő hivatkozással egyértelművé tehetőek mindenki számára a kompetenciák.

8.) Az NMr. 87. § (3) bekezdésének módosítása:

(3) A kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó ~~kérelmére –kivéve, ha az ő tekintetében a gyámhivatal felügyelt kapcsolattartást rendelt el–~~ a gyámhivatal döntésében foglaltak szerint a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás rendje szerinti, ~~az~~ egy napra történő eltávozás és a két napnál nem hosszabb időtartamú szabadság ~~alkalmankénti~~ időpontját és módját – ha a határozat nem állapította meg a gyermek átadásának és átvételének konkrét időpontját – a gyermekotthonnal, a gyermeket ellátó bentlakásos szociális intézménnyel (a továbbiakban: más bentlakásos intézmény) vagy a nevelőszülői hálózat működtetőjével történt előzetes megállapodás határozza meg a gyermek érdekében és a kapcsolattartásra jogosult lehetőségeinek figyelembevételével. A hozzátartozó köteles a gondozott gyermekért a megjelölt időpontban megjelenni, és őt a megadott időben visszavinni.

Indokolás: Az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermek családi kapcsolatainak ápolására vonatkozó kapcsolattartási anyagi és eljárásjogi szabályok a gyermekvédelmi gyámság intézményének bevezetésével módosultak, így a gyermek a kijelölt gondozási helyéről kapcsolattartás jogcímén kizárólag a gyámhivatal döntésében foglaltak szerint távozhat, illetve ha a gyermekvédelmi gyámot a gyámhivatal felhatalmazta a Gyer. 30/H. § (2) bekezdés szerinti jog gyakorlására akkor a gyermekvédelmi gyám engedélyével. A gyermek gondozási

helyét nem illeti meg a kapcsolattartási jog gyakorlására irányuló hozzátartozói kérelemről dönteni.

9.) Az NMr. 87. §-ának módosítása új (5a) bekezdéssel kiegészítve:

(5a) A gyermek gondozási helye – ha annak személyi, téri és tárgyi feltételei adottak – külön kapcsolattartó helyiségben biztosítja a gyámhivatal által elrendelt felügyelt kapcsolattartás megvalósulását.

Indokolás: A gyermekotthonokban és a nevelőszülői hálózatok által kialakított kapcsolattartó helyiségben is indokolt megteremteni annak a lehetőségét, hogy biztonságos környezetben, szakember jelenlétében valósulhasson meg a gyámhatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartás.

10.) Az NMr. 88. §-ának módosítása, az alábbi új (5) bekezdéssel kiegészítve:

(5) Az ellátást nyújtó a gyámhivatal felkérésére, illetve az elhelyezés felülvizsgálatának kezdeményezésével egyidejűleg a kapcsolattartási naplót rögzíti a GYVR-ben.

Indokolás: A gondozási helynek a GH-3 helyzetértékelés adatlap lezárásakor, függetlenül attól, hogy arra az általa kezdeményezett felülvizsgálat vagy a gyámhatóság felkérésére kerül-e sor, a kapcsolattartási naplót minden esetben köteles a GYVR-ben rögzíteni, hiszen így a gyámhivatal folyamatosan figyelemmel tudja kísérni a kapcsolattartás megvalósulását és kezdeményezés hiányában a jogszabályi feltételek fennállása esetén a gyermeket örökbefogadhatóvá nyilváníthatja. Továbbá a gyámhivatal és a gyermekvédelmi szakemberek a GYVR bevezetése óta ezen szakrendszeren keresztül osztják meg egymással az információkat.

II/b. Utógondozói ellátásra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 93/A. § (1) bekezdésének módosítása:

93/A. § (1) A fiatal felnőtt az utógondozói ellátás meghosszabbítása iránti kérelmet az utógondozói ellátást biztosító intézmény vagy nevelőszülői hálózat fenntartójához nyújthatja be a ~~25. életévének elérését~~ a Gyvt. 93. § (9a) szerinti életkor elérését megelőző két hónappal.

A fiatal felnőtt a kérelméhez csatolja

a) a köznevelési intézménnyel vagy szakképző intézménnyel fennálló jogviszonyról szóló igazolást, vagy

b) a felsőoktatási intézmény igazolását a hallgatói jogviszonya fennállásáról, vagy a felsőoktatási intézmény döntését a felvételről vagy átvételről, és az utógondozói ellátást nyújtó befogadó nyilatkozatát.

Indokolás: A Gyvt. 2021. január 1. napjától már nem csak a felsőoktatásban részt vevő fiatal felnőtt esetén, hanem a középiskolai vagy szakképzési jogviszonyban álló fiatal felnőtt esetén is lehetővé teszi a fenntartói döntésen alapuló utógondozói ellátás igénybevételét, így az NMr. módosítása indokolt.

II/c. Nevelőszülői ellátásra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 97. § (1) bekezdés módosítása:

~~97. § (1) A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló személyt, mint nevelőszülői férőhelyet biztosítót – a működtető és a jelentkező személy közös kérelmére – a szakszolgálat nyilvántartásba veszi. A több megyére kiterjedően ellátást nyújtó működtető több szakszolgálatról is kérheti a nevelőszülő nyilvántartásba vételét.~~

Indokolás: A rendelkezés hatályon kívül helyezését indokolja, hogy a közhiteles szolgáltatói nyilvántartás 2022. január 1. napjától tartalmazza a nevelőszülői nyilvántartást a Gyvt. 98. § (2) bekezdés c) pontja szerinti tartalommal, így indokolatlan a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás számára a nyilvántartási kötelezettséget előírni. Deregulációs javaslat.

2.) Az NMr. 97. § (2) bekezdés módosítása

(2) A szakszolgálat olyan nevelőszülőnél történő elhelyezésre tehet a gyámhivatalnak javaslatot, akivel a nevelőszülői hálózatot működtető a Gyvt. 66/B. § (1) bekezdése szerinti

keret-megállapodást kötött és a nevelőszülő Gyvt. 98. § (2) bekezdés c) pontja szerinti adatai bejegyzésre kerültek a szolgáltatói nyilvántartásba. A gyámhivatal elhelyezési döntését és a hatóság ideiglenes hatályú elhelyezési döntését követően a működtető haladéktalanul a Gyvt. 66/B. § (1) bekezdése szerinti kiegészítő megállapodást köt a nevelőszülővel.

Indokolás: Garanciális szabályként kerül megfogalmazásra, hogy gyermek elhelyezésére kizárólag olyan nevelőszülő vonatkozásában történhessen javaslat, akinek a jogszabályi rendelkezéseknek való megfelelését a működést engedélyező szerv ellenőrizte és a tevékenység folytatására való alkalmasság okán a nevelőszülő adatait bejegyezte a szolgáltatói nyilvántartásba.

3.) Az NMr. 97. §-ának módosítása új (3) bekezdéssel kiegészítve:

(3) Ha a gyermek otthont nyújtó ellátását biztosító nevelőszülő elhunyt és a vele egy háztartásban élő nagykorú hozzátartozója alkalmas a gondozott gyermekek nevelésére és azt vállalja, a szakszolgálat a gyermek érdekében külön méltányossági javaslattal élhet a gyermek gondozási helyének megváltoztatása nélkül történő elhelyezésére a gondozást vállaló személy nevelőszülői alkalmasságának vizsgálatára és adatainak szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzésére irányuló eljárás befejezéséig.

Indokolás: A joggyakorlatban komoly kihívást jelent a nevelőszülői elhelyezés esetén, ha a gyermekek gondozását végző nevelőszülő elhalálozik és emiatt a gyermekek gondozási helyének megváltoztatását kell kezdeményezni. A jelenlegi szabályozás nem teszi lehetővé azt, hogy egy olyan a gyermekekkel közös háztartásban élő személy pl. a nevelőszülő házastársa vagy nagykorú gyermeke, aki ismeri a gyermekeket és biztonságos környezetet tud számukra nyújtani, továbbá vállalná is a nevelőszülői tevékenység folytatását, addig elhelyezést nyújthasson a gyermekeknek, amíg az alkalmasságának vizsgálatára, illetve adatainak a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzésére irányuló eljárás le nem zárul.

Azonban szakszolgálat minden esetben köteles meggyőződni arról, hogy az ilyen típusú elhelyezés valóban a gyermek(ek) érdekét szolgálják-e.

II/d. Gyermekotthoni ellátásra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 118. § (2) bekezdés módosítása:

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt gondozott gyermek befogadásáról a gyermekotthon haladéktalanul értesíti a gyermek gondozási helyét, továbbá a gyermekvédelmi gyámját és egyben kéri, hogy a gyermek visszaviteléről gondoskodjon.

Indokolás: Az évek óta fennálló kompetencia zavar elhárítását célozza a rendelkezés módosítása, mely egyértelművé teszi, hogy az engedély nélkül távol lévő gyermek gondozási helyre történő visszaszállításáról a gyermekvédelmi gyám köteles gondoskodni a Gyvt. 86. § (1) bekezdés g) pontja szerint.

2.) Az NMr. 119. § (2) bekezdésének módosítása:

(2) Az (1) bekezdés c) pontjáról a gyermekotthon értesíti a szakszolgálatot és a gyámhivatalt is.

Indokolás: A gyermek elhalálozásának tényéről a gondozási helynek nemcsak a gyermek törvényes képviselőjét és a szakszolgálatot indokolt értesítenie, hanem az illetékes gyámhivatalt is.

3.) Az NMr. 126. § módosítása új (5b) bekezdéssel kiegészítve:

(5b) Egy csoportban, ha abban kizárólag kettős szükségletű gyermekek elhelyezésére kerül sor, legfeljebb 6 fő helyezhető el.

Indokolás: Az ellátórendszerben egyre több kettős ellátási szükségletű gyermek elhelyezését kell megoldani, amely komoly kihívást jelent. A kettős ellátási szükségletű gyermekek elhelyezése során is érvényesülnie kell a fokozatosság elvének, valamint az ellátási szükséglet specifikuma szerinti elhelyezés szabályainak. Az alapvető jogok biztosa is rámutatott a szabályozási hiátusra, mely szerint a

kizárólag kettős ellátási szükségletű gyermekek elhelyezését biztosító csoport létszáma nem levezethető a jelenlegi szabályozási környezetben.

II/e. Országos Gyermekvédelmi Szakértői bizottságra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 129/A. § (1) bekezdésének módosítása:

129/A. § (1) Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság (a továbbiakban: országos) feladata a GYVR bizottsági alrendszerében

d) a gyámhivatal felkérésére szakmai véleményt készíteni az elhelyezési tervhez a Gyer. 98. § (6) bekezdésében, valamint a Gyer. 106. § (6a) bekezdésében foglaltak szerint.

Indokolás:

Az általános védelmi intézkedés jogintézményének bevezetését követő jogalkalmazói gyakorlat azt igazolja, hogy indokolt az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatára, az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermek gondozási helyének megváltoztatására irányuló eljárásban az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságot bevonni a gyermek személyállapotának, ellátási szükségletének vizsgálatára.

2.) Az NMr. 129/A. § (3) bekezdés módosítása:

(3) Az országos bizottság különösen annak a speciális ellátást igénylő gyermeknek javasolja a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését, aki

e) emberkereskedelem feltételezett áldozatává válása

miatt olyan különleges szakértelmet igénylő terápiára szorul, amelyet a lakóhelyén, gondozási helyén nem tudnak biztosítani a számára, illetve akinek kiemelése eddigi környezetéből a saját érdekében feltétlenül indokolt.”

Indokolás: Az általános védelmi intézkedés keretében elhelyezett gyermekek esetében a kijelölt speciális intézményben történő 60 napos időtartam lejáratát követően is indokolt volt az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermekek fokozott védelmének biztosítása érdekében a központi speciális

gyermekotthonban történő elhelyezés a gyermek biztonságának garantálása, valamint a megkezdett terápia folytatása céljából.

II/f. Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásra vonatkozó szabályok:

1.) Az NMr. 136. § módosítása új (6) bekezdéssel kiegészítve:

(6) A szakszolgálat illetékességét – a 142/A. §-ában és a 152/B. §-ában foglalt kivétellel – a gyámhatóság illetékessége határozza meg.

Indokolás: A szakszolgálatok illetékességére vonatkozó szabályok hiánya miatt sok esetben jogbizonytalanság állt elő, így a rendelkezés beillesztésével teljes körűen meghatározható az egyes feladatok tekintetében a feladat ellátási kötelezettség.

2.) Az NMr. 139. § (1) bekezdés módosítása:

139. § (1) A szakszolgálat a gyámhivatal megkeresésére, a GYVR tervező és értékelő alrendszerben elkészíti - a szülő, a gyermek, valamint a gondozási hely, illetve a gyermek lakóhelye szerinti család- és család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere és a gyermekvédelmi gyám bevonásával, **lehetőség szerint elhelyezési megbeszélés keretében** - a gyermek további életútjának alakítására vonatkozó célkitűzéseket és a szükséges intézkedéseket magában foglaló egyéni elhelyezési tervet, és azt a gyámhivatal számára megismerhetővé teszi.

Indokolás: A szakterület részéről megfogalmazódott igény az elhelyezési megbeszélés lehetőségének visszavezetése, mivel így az érintett szakemberek sokkal körültekintőbben tudnak a gyermek igényeinek, körülményeinek és ellátási szükségletnek figyelembevételével elhelyezési tervet készíteni és elhelyezési javaslatot tenni.

A javaslatokat összegezte dr. Feffer Zsuzsanna

A döntés-előkészítő tanulmány célmeghatározása

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet meghatározott feltételrendszerének felülvizsgálata, jellemzői módosítási javaslatának előkészítése a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szektor valós szerkezetéhez, működési jellemzőihez igazodóan. Az egyes szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások feltételeinek vizsgálata és elemzése része a területet érintő megalapozott döntések előkészítésének.

Ez különösen nagy jelentőséggel bír az egyre erősödő munkaerőhiánnyal küzdő szociális ágazat esetében az erre a feladatra létrehozott munkacsoport végez.